

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
UNIVERSITY OF BANJA LUKA
ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ
FACULTY OF LAW

МЕЂУНАРОДНИ НАУЧНИ СКУП
„ИЗАЗОВИ И ПЕРСПЕКТИВЕ РАЗВОЈА
ПРАВНИХ СИСТЕМА У XXI ВИЈЕКУ“
ЗБОРНИК САЖЕТАКА

MEĐUNARODNI NAUČNI SKUP
„IZAZOVI I PERSPEKTIVE RAZVOJA
PRAVNIH SISTEMA U XXI VIJEKU“
ZBORNİK SAŽETAKA

INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE
„CHALLENGES AND PERSPECTIVES
OF THE DEVELOPMENT OF LEGAL
SYSTEMS IN THE XXI CENTURY“
COLLECTION OF SUMMARIES

INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE
“CHALLENGES AND PERSPECTIVES OF THE DEVELOPMENT
OF LEGAL SYSTEMS IN THE XXI CENTURY”
COLLECTION OF SUMMARIES

Publisher:

Faculty of Law, University of Banja Luka
Bulevar Vojvoda Stepa Stepanović 77 Banja Luka
phone: +387(51)339-002
email: info@pf.unibl.org
web: <https://pf.unibl.org/>

Editor in chief:

Prof. dr. Zoran Vasiljević

Editors:

Prof. dr. Igor Milinković

Scientific Committee:

Prof. Željko Mirjanić, Ph.D, University of Banja Luka
Prof. Rui Nunes, PhD, University of Porto
Prof. Ayelet Blecher-Prigat, PhD, Law School of the
College of Law and Science, Hod Hasharon
Prof. Katarzyna Miaskowska-Daszkiewicz, PhD, Faculty of Law,
Canon Law and Administration, University of Lublin
Iole Fagnoli, PhD, University of Bern
Janez Kranjc, PhD, University of Ljubljana
Malina Novikirishka, PhD, University of Sofia
Prof. Bojan Milisavljević, PhD, University of Belgrade
Prof. Vladimir Čolović, PhD, Institute for Comparative Law in Belgrade
Prof. Vojin Rakić, PhD, Center for Bioethical Studies
Marta Sjeničić, PhD, Institute of Social Sciences in Belgrade
Prof. Francesco Palermo, PhD, Institute for Comparative Federalism
Prof. Jens Voelk, PhD, University of Trento
Prof. Igor Milinković, PhD, University of Banja Luka
Prof. Vladimir Đurić, PhD, Institute for Comparative Law in Belgrade
Prof. Mateja Đurović, PhD, King's College London
Prof. Snežana Pantović, PhD, University of Montenegro

Prof. Ivana Tucak, PhD, University of Osijek
Asst. Prof. Dijana Zrnić, PhD, University of Banja Luka
Asst. Prof. Bojan Vlaški, PhD, University of Banja Luka
Asst. Prof. Nina Kršljanin, PhD, University of Belgrade
Prof. Dr. Tomáš Gábriš, University of Trnava, Slovak Academy of Sciences
Prof. Dr. Bruno Nikolić, Faculty of Administration, University of Ljubljana
Asst. Prof. Anka Kekez Koštro, PhD, University of Zagreb
Maja Sahadžić, PhD, University of Utrecht

Organizing Committee:

Prof. Dr. Željko Mirjanić, Dean
Prof. Zoran Vasiljević, PhD, Vice dean for teaching
Asst. Prof. Bojan Vlaški, PhD, Vice dean for scientific research
Prof. Igor Milinković, PhD
Prof. Milijana Buha, PhD
Asst. Prof. Mirjana Miškić, PhD
Igor Popović, ma

Technical editor:

Sanda Gvero, MA

proofreader

Dragana Brković

The press:

Grafid d.o.o. Banja Luka

For the printing press:

Branislav Ivanković

Circulation: 100

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ

UNIVERSITY OF BANJA LUKA

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ

FACULTY OF LAW

ISSN 2831-1361

МЕЂУНАРОДНИ НАУЧНИ СКУП

**„ИЗАЗОВИ И ПЕРСПЕКТИВЕ РАЗВОЈА
ПРАВНИХ СИСТЕМА У XXI ВИЈЕКУ“**

ЗБОРНИК САЖЕТАКА

MEĐUNARODNI NAUČNI SKUP

**„IZAZOVI I PERSPEKTIVE RAZVOJA
PRAVNIH SISTEMA U XXI VIJEKU“**

ZBORNİK SAŽETAKA

INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE

**„CHALLENGES AND PERSPECTIVES
OF THE DEVELOPMENT OF LEGAL
SYSTEMS IN THE XXI CENTURY“**

COLLECTION OF SUMMARIES

Бања Лука, 2026. – Banja Luka, 2026.

PREDGOVOR

Pravni fakultet Univerziteta u Banjoj Luci, povodom 45. godina od osnivanja, otpočeo je tradiciju organizovanja međunarodnih naučnih skupova uspješnim organizovanjem I međunarodnog naučnog skupa „Transformativne tehnologije: pravni i etički izazovi XXI vijeka“, 7. i 8. februara 2020. godine, u suorganizaciji sa Evropskom divizijom UNESCO-ve katedre za bioetiku (Haifa) i Centrom za bioetičke studije (Beograd). U fokusu ovog naučnog skupa bile su dvije podte-me: pravne i etičke dileme prouzrokovane razvojem digitalnih i reproduktivnih tehnologija. Zbog pandemije virusa Kovid-19 i ograničenja koja su bila na snazi, u 2021. godini nije organizovan međunarodni naučni skup na Pravnom fakul-tetu Univerziteta u Banjoj Luci, pa je tradicija organizovanja naučnih skupova nastavljena 15. septembra 2022. godine

Na temeljima uspostavljenim prethodnih godina, Pravni fakultet Univerzi-teta u Banjoj Luci organizuje VI međunarodni naučni skup na temu „Izazovi i perspektive razvoja pravnih sistema u XXI vijeku“. Imajući u vidu brojne „turbu-lencije“ u razvoju pravnih sistema današnjice, kako globalno tako i u Republici Srpskoj, Bosni i Hercegovini i njihovom neposrednom okruženju, namjera nam je da, polazeći od uloge akademske zajednice u društvu, pružimo naučno fundiran doprinos suočavanju sa tekućim i predstojećim društvenim izazovima koji imaju značajnu pravnu dimenziju, te da podstaknemo naučnu diskusiju o ovim izazo-vima u cilju osvjettljavanja potencijalnih stranputica, ali i perspektiva za stabilan razvoj pravnih sistema. Skup primarno zadržava fokus na bioetička pitanja, po uzoru na skup iz 2020. godine, uz proširenje broja podtema koje će biti predmet referata izloženih na skupu, te se organizuje u suorganizaciji sa Međunarodnom katedrom za bioetiku i u partnerstvu sa Pravnim fakultetom Univerziteta u Beo-gradu, Institutom za uporedno pravo iz Beograda, Centrom za bioetičke studije iz Beograda i Udruženjem pravnika za medicinsko i zdravstveno pravo Srbije. Skup se održava na Pravnom fakultetu Univerziteta u Banjoj Luci, 15. maja 2026. godine. Učesnicima koji nisu u mogućnosti da prisustvuju skupu omogućeno je virtuelno učešće putem Zum (“Zoom”) platforme.

U ovom zborniku se nalaze sažeci 150 referata. U referatima su analizirani pravni i drugi aspekti brojnih aktuelnih pitanja iz pravnog života kako na pro-storu bivše Jugoslavije tako i u različitim evropskim državama. Uvjereni smo da će na ovim sažecima zasnovani integralni radovi, koji će krajem decembra 2026. godine biti publikovani u Zborniku radova sa međunarodnog naučnog skupa „Izazovi i perspektive razvoja pravnih sistema u XXI vijeku“, pružiti značajan doprinos razvoju pravne nauke i srodnih disciplina.

Banja Luka, maj 2026. godine

Dr. Sofija Nikolić, Dr. Marta Sjeničić
Institute of Social Sciences

INFORMAL CAREGIVING IN AGEING SOCIETIES: COMPARATIVE ANALYSIS OF SERBIA AND SLOVENIA

Population ageing in Europe has significantly increased reliance on informal caregivers, positioning them as one of the central pillars of long-term care both in Serbia and Slovenia. However, the extent to which legislation recognizes and supports informal caregiving significantly differs between two countries.

The status of informal caregivers of elderly in Serbia is not legally recognized. They represent an invisible workforce whose exact number is not determined. The burden they bear daily in caring for the elderly is multiple and is reflected on their physical and mental health, their ability to participate in the labor market, to be involved in social life, and it includes financial pressure. There is an urgent need to recognize the status of informal caregivers, enabling them to exercise their rights. The trend of population aging is expected to increase in the coming years, while at the same time the capacities of institutional care for elderly in Serbia have not been sufficient for years. Legal recognition of informal caregivers of elderly (especially family members) should be done either by amending existing legal regulations or by enacting a comprehensive long-term care law. We dedicated our research to analyzing situation in Serbia and searching for examples in other countries which can serve as a best practice models.

Slovenia represents one of the examples that can serve as a model in introducing long-term care regulation, especially regulating the status of informal caregivers. The adoption of the Long-Term Care Act in Slovenia in 2023 represents a major step toward formalizing long-term care, introducing the adequate kind of insurance and integrating informal caregivers into the system. The research is focused on analyzing the legal solution for long-term care in Slovenia with the aim of identifying the possibility of serving as an example for legal regulation in Serbia.

Keywords: long-term care; elderly; informal caregivers; aging population